

Podstawowe informacje dotyczące poboru, utrwalania i warunków transportu próbek wody.

Lp.	Rodzaj próbki	Ilość wody	Utrwalenie próbki	Transport	Ilość wody	Warunki transportu	Dodatkowe informacje	INNE UWAGI
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Fizyko-chemia -butelka przygotowana w Laborat. PSSE Konin; w zależności od oznaczeń: S- szkło, P-plastik np. PET, HDPE, PTFE, PVC lub SB- szkło borokrzemowe; - po uzgodnieniu z Laborat. do badań podstawowych wyjątkowo może być opakowanie własne klienta typu PET lub szklane (czyste, bez obcych zapachów);			Bakteriologia - naczynia sterylne, przygotowane w Laboratorium PSSE Konin;			
WODA DO SPOŻYCIA								
01	Monitoring kontrolny, nadzór sanitarny lub zlecenie klienta: –podstawowy zakres oznaczeń – wg planów pracy lub aktualnych uzgodnień z klientem	podst. oznacz. fiz.chem.: 1 x 1000 ml 1 x 200 ml (zapach-but.szklana) Inne - patrz pkt.2 tabeli.	Próbki pobrane pod korek (bez pęcherzyka powietrza)	W temp. od 2 do 6 ⁰ C Np. w termo torbie z wkładem lodowym; Dostarczyć możliwie jak najszybciej .	1 x 250/300 ml	W temp. 5±3 ⁰ C Np. w termo torbie z wkładem lodowym; Czas dostarczenia jak najkrótszy 8-12 godz.	Próbki pobrane do pojemnika z poduszką powietrzną pod korkiem;	Ciepłe i zimne próbki transportować oddzielnie. Próbki szczelnie zamknięte; chronić przed dostępem światła.
02	Monitoring przeglądowy, nadzór sanitarny lub zlecenie klienta: - rozszerzony zakres oznaczeń wg planów pracy lub aktualnych uzgodnień z klientem	podst. oznacz. fiz.chem.- patrz pkt.01 tabeli. Dodatkowe oznaczenia np. chlorki, twardość, utlenialność, siarczany, fluorki, magnez, bor: 1 x 1000ml Cyjanki : min. 100 ml Metale : Fe, Mn, Cd, Pb, Cr , Ni, Cu , Zn, Al, Ag : 1 x min.250 ml Arsen , Antymon, Selen: 2x min.100 ml lub 1x 250 ml	Próbki pobrane pod korek (bez pęcherzyka powietrza) Pobrać pod korek; bez pęcherzyka powietrza; Pojemnik zawiera NaOH do uzysk.pH>12 kwas azotowy stęż. – ultranal do pH ≤ 2 (ok. 0,5-1 ml HNO ₃ na 100 ml próbki). kwas solny stęż. ultranal do pH ≤ 2 (ok. 2 ml HCl na 100 ml próbki).	W temp. od 2 do 6 ⁰ C Np. w termo torbie z wkładem lodowym; Dostarczyć możliwie jak najszybciej. Transport w termotorbie; Dostarczyć do 2 tygodni; Transport w termotorbie; Dostarczyć do 2 tygodni;	1 x 500 ml lub inne ilości ustalone indywidualnie w zależności od zakresu badań	W temp. 5±3 ⁰ C Np. w termo torbie z wkładem lodowym; Czas dostarczenia jak najkrótszy 8 -12 godz.	Próbki pobrane do pojemnika z poduszką powietrzną pod korkiem;	Ciepłe i zimne próbki transportować oddzielnie. Próbki szczelnie zamknięte; chronić przed dostępem światła. Uwaga na obecność środków utrwalających w pojemnikach : np. stężone kwasy, żrące zasady – opisy na butelkach. Nie przelać przy poborze!

	Rodzaj próbki	Ilość wody	Utrwalenie próbki	Transport	Ilość wody	Warunki transportu	Dodatkowe informacje	INNE UWAGI
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Fizyko-chemia -butelka przygotowana w Laborat. PSSE Konin; w zależności od oznaczeń: S- szkło, P-plastik np. PET, HDPE, PTFE, PVC lub SB- szkło borokrzemowe; - po uzgodnieniu z Laborat. do badań podstawowych wyjątkowo może być opakowanie własne klienta typu PET lub szklane (czyste, bez obcych zapachów);			Bakteriologia - naczynia sterylne, przygotowane w Laboratorium PSSE Konin;			
	c.d.Monitoring przeglądowy, nadzór sanitarny lub zlecenie klienta: - rozszerzony zakres oznaczeń wg planów pracy lub aktualnych uzgodnień z klientem	THM–y : but. ciemne szkło z korkiem na szlif: 1 x 50/100 ml WWA- but. ciemne szkło z wkładką teflonową w nakrętce lub korek szklany 1 x 1000 ml VOC-e but. ciemne szkło z korkiem na szlif : 1 x 250 ml Sód, Potas : 1 x 200/300 ml Pojemnik z tworzywa sztucznego Rtęć 1 x 250 ml Pojemnik- szkło borokrzemowe Benzen 1 x 1000 ml but. ciemne szkło z korkiem pełnym na szlif Pestycydy chloroorganiczne 1 x 1000 ml but. ciemne szkło z korkiem pełnym na szlif	Dod.0,002 g Na ₂ S ₂ O ₃ x5 H ₂ O na 100 ml próbki Tiosiarczan sodu x5 H ₂ O : 0,05 g / 1 L (związanie chloru) . Jeśli próbka transportow. ponad 8 godz dodać 10 ml metanolu na 1 l wody Dod.0,002 g Na ₂ S ₂ O ₃ x5 H ₂ O na 100 ml próbki utrwalenie w laboratorium kwas azotowy stęż – ultranal do pH ≤ 1 (ok. 1 ml HNO ₃ + 1 ml roztw. stabilizuj. na 100 ml próbki) 0,08 g tiosiarczanu sodu x5H ₂ O na 1L wody 0,08 g tiosiarczanu sodu x5H ₂ O na 1L wody	Pobrać bez pęcherzyka powietrza; Transport w termotorbie; Dostarczyć do 2 dni; Napełnić pod korek !!! Transport w termotorbie; Do 8 godz. max.48 godz. Pobrać bez pęcherzyka powietrza; Transport w termotorbie; Dostarczyć do 2 dni; Transport w termotorbie; Dostarczyć niezwłocznie Transport w termotorbie; Dostarczyć do 2 tygodni; Pobrać bez pęcherzyka powietrza; Transport w termotorbie; Do 48 godz. Pobrać bez pęcherzyka powietrza; Transport w termotorbie; Do 48 godz.				Próbkki szczelnie zamknięte; chronić przed dostępem światła. Uwaga na obecność środków utrwalających w pojemnikach : np. stężone kwasy, żrące zasady – opisy na butelkach. Nie przelać przy poborze!

Lp.	Rodzaj próbki	Ilość wody	Utrwalenie próbki	Transport	Ilość wody	Warunki transportu	Dodatkowe informacje	INNE UWAGI
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Fizyko-chemia -butelka przygotowana w Laborat. PSSE Konin; w zależności od oznaczeń: S- szkło, P-plastik np. PET, HDPE, PTFE, PVC lub SB- szkło borokrzemowe; - po uzgodnieniu z Laborat. do badań podstawowych wyjątkowo może być opakowanie własne klienta typu PET lub szklane (czyste, bez obcych zapachów);			Bakteriologia - naczynia sterylne, przygotowane w Laboratorium PSSE Konin;			
WODY INNE								
03	Baseny - zakres oznaczeń wg planów pracy lub aktualnych uzgodnień	-	-	-	1 x 500 ml lub 2 x 250 ml	W temp. 5±3 ⁰ C Np. w termo torbie z wkładem lodowym;	Próbki pobrane do pojemnika z poduszką powietrzną pod korkiem;	Ciepłe i zimne próbki transportować oddzielnie.
04	Kąpieliska: - zakres oznaczeń wg planów pracy lub aktualnych uzgodnień	-	-	-	1 x 250 ml (paciorkowce kałowe i Escherichia coli)	Czas dostarczenia jak najkrótszy 8-12 godz.		Próbki szczelnie zamknięte; chronić przed dostępem światła.
05	Oddział Dializ „Nerka” - zakres oznaczeń wg planów pracy lub aktualnych uzgodnień	1 x 1000 ml (oznacz. fiz.chem. podst.) 1x200 ml (zapach) Ewent. (Fe,Mn) 1 x 250 ml Dodatkowe oznaczenia jak w pkt. 02.	Metale (Fe, Mn) – kwas azotowy stęż – ultranal do pH ≤ 2 (ok. 0,5-1 ml HNO ₃ na 100 ml próbki)	W temp. od 2 do 6 ⁰ C Np. w termo torbie z wkładem lodowym; Dostarczyć możliwie jak najszybciej.	1x 250/500 ml – w zależności od zakresu badań			Uwaga na obecność środków utrwalających w pojemnikach. Nie przelać przy poborze!
06	Wody mineralne, źródlane i stołowe - zakres oznaczeń wg planów pracy lub aktualnych uzgodnień	min. 2000 ml	-	W opakowaniu oryginalnym producenta ;	min. 1500 ml	-	W opakowaniu oryginalnym producenta ;	-
07	Woda ciepła – w kierunku bakterii Legionella sp.	-	-	-	min. 1000 ml	W temp. od 6 do18 ⁰ C Czas dostarczenia – do 24godz	Po pobraniu próbki schładzać np. w strumieniu zimnej wody.	Ciepłe i zimne próbki transportować oddzielnie. Próbki szczelnie zamknięte; chronić przed dostępem światła.

POSTĘPOWANIE PODCZAS POBORU PRÓBEK WODY DO BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH :

- **z kranu wodociągowego (woda zimna)**

Usunąć z kranu sitko i gumowe uszczelki, a następnie zeszkrobać wszelkie zanieczyszczenia i umyć kran. Odkręcić zawór wody zimnej i spuszczać wodę przez ok. 10 min. Krany metalowe wysterylizować tj. opalić z zewnątrz dokładnie płomieniem gazowym lub spirytusowym. Opalacz spirytusowy: koniec drutu owinać watą, zanurzyć w denaturacie, zapalić i płomieniem opalić wylewkę. Wylewki plastikowe należy dezynfekować przez zanurzenie w roztworze podchlorynu, etanolu lub izopropanolu przez 2-3 minuty. Następnie wodę z kranu odpuszczać jeszcze przez 2 minuty.

Butelkę ująć jedną ręką przy dnie, drugą ręką – nie zdejmując kapturka z korka - otworzyć butelkę, wyjąć pasek papieru, znajdujący się między szyjką a korkiem i wyrzucić go. Nie dotykać żadnej części szklanej. Natychmiast podstawić naczynie pod wypływ wody, napełnić je pozostawiając 2 cm warstwę powietrza w butelce. Zamknąć korkiem. Transportować jak wyżej.

- **ze studni kopanej bez stałego urządzenia do czerpania wody**

Próbkę wody można pobrać czystym wiadrem, którego stale używa się do czerpania wody.

Napełnić kilkakrotnie wiadro wodą i wylać ją, a następnie pobrać wodę do wiadra i przelać do butelki pozostawiając warstwę powietrza, zamknąć korkiem. Z otwieraniem butelki postępować jak w punkcie powyżej.

- **ze zbiorników otwartych sztucznych lub naturalnych**

Próbkę pobiera się w pewnej odległości od brzegu spod powierzchni wody (z głębokości 20-30 cm). Naczynie ujmuje się sterylnymi szczypcami za szyjkę, zanurza wlotem do dołu, przekręca o 180 stopni, należy poczekać aż ustanie bąbelkowanie i niezwłocznie wynurzyć butelkę.

- **woda ciepła (oznaczenie ilości bakterii *Legionella*)**

Przy poborze próbek wody ciepłej z sieci wodociągowej należy postępować jak przy poborze próbek z kranu wodociągowego. Natomiast przy badaniu jakości wody ze zbiorników eksploatacyjnych, retencyjnych, podgrzewaczy i innych urządzeń próbki powinny być pobierane z przewodów doprowadzającego i odprowadzającego, jak najbliżej zbiornika czy urządzenia. Przed pobraniem próbki wody opuszczającej zbiornik lub urządzenie należy usunąć wodę zalegającą w przewodach.

POSTĘPOWANIE PODCZAS POBORU PRÓBEK WODY DO BADAŃ FIZYKO-CHEMICZNYCH :

- Przygotować punkt pobrania wody w następujący sposób: odkręcić kran, ustawić strumień wypływającej tak, aby się nie rozpryskiwała i spuszczać wodę co najmniej 10 minut, aby uzyskać reprezentatywną próbkę wody.
- Pojemniki bez dodatku środka utrwalającego napełnić badaną wodą po uprzednim popłukaniu ich tą wodą. Zaleca się całkowite napełnienie butelek wodą i zamknięcie korkiem w taki sposób, aby nad powierzchnią wody nie pozostały pęcherzyki powietrza. Zachować ostrożność podczas napełniania pojemników ze środkiem utrwalającym, nie przelać podczas napełniania.

Sposób pobierania próbki oraz warunki jej transportu mają istotny wpływ na uzyskiwanie wiarygodnych wyników badań.

Aktualizacja 02.01.2015 r.